

KOIVISTON viesti

Nro 7 Heinäkuu 2018

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Tiijät sie?

Näsin kartano (Kuva: MP)

Poikkesin Näsi hautuumaalt polkiessai käymäs Näsi kartanos. Olin vastikkää kyl käynt katso- mas siel paikallissii taiteiljoi maalauksii, mist olin kovast piräntkii. Eihä siel viel olt mittää muuttunt - samat tekijät, samat taulut ja veis- toksetha siel viel hounuttelliit katsojii naut- timaa taiteest. Mut mie katselinkii nyt taului lisäks ikkunoist ulos, Porvoo jokimaisemaa, kirkkoo ja punasii ranta-aittoi. Tän talo paikal nykyse Mannerheimisilla kohal joe varres, mäel, melkee yhtä näkyväl paikal ko kirkko, seiso ainaskii jo 1500-luvul sen aja tyyli mukkaa yks kaikist rammeimpii uusmaalaisii herraskartano- ni. Kartano nykyne pääarakennusha o kyl peräsi vast 1800-luvu alkuvuoskymmenilt. Sen kaikist kuulusimmat omistajat olliit Näse-Jutte ja hane poikaan, pormestar Holmi Calle. Näsi Jutte ol kuulusa saituuvestaa - kulki aina tuohi- vursut jalas. Ja ko hää rakens paljo kiviaittoi, ni hää ei lohkont kivvii ruutii pamauttamal, hää porautti kesäl kivvee reijjä, kaato sissää vettä ja anto talve pakkasii hoitaa homma puolestaa.

Ko keisar Aleksanter ratsasti Porvoosee avvaama valtiopäivät 1809, hää yöpy Linnas, samas mis Remu-Aaltonekkii kuorsas viel vuos- par sit. Mutko Kustaa Vaasa poikkes matkalla Porvoos 1555, eikä Porvoo Linnaa viel olt rakennettukaa, hää yöpy Näsi kartanos Jokikaul. Samate seuraajat, Ruotsi (ja Suome) kuninkaak Kaarle IX Kustaa ja Kustaa II Aatolhv. Kustaa Vaasaa huolestutti valtakunna omaisuudet, ettei niitä ainaskaa turha takkii mänetettäis. Siks hää esmerkiks kirjotti Porvoos ollessaa Etelä-Suome voutil ohjehii, kui talonpoikii pit turvata laivoi lastei reiteil uhkaavilt kareilt nii, ettei valtakun- na omasuus vaa kärsis tappioi karil ajois.

Kaisa Häkkise "Nyky-suome etymologise sanakirja" sivul 643 kerrottaa, et sana luotsi tulloo ruotsi sanast lots, ja et asiakirjois suome sana luotsi esiintyy ensmäst kertaa v. 1727. Mut onha luotsei varmast tarvittu Suomeskii paljo varemmit ajoilkii. Mut aluks ei kyl kapteenil laiva reiti selvittäjää Suomes kyl nimitetty luotsiks. Miu kysymyksei koskooki täl kertaa just sitä, et mitä sannaä käytettii suome kieles alkujaa, ko tarkotettii luotsii. Akus tän ossaat kertoo, ni paaha Viestil viestii, ni katsotaa, min- kälaine tietäjä sie oot. Ja josset ossaakka miu kysymyksehei vastata, ni voisitkos sie selostaa meil muil, jos oot koskaa itse toimint luotsin tai vaik kipparoint jottai suurta taik pienempää alusta. (Siit tuski kuiteskaa kannattaa "juttuu ajjaa" (niiko Viros sanottaa), jos oot vaa seilailt Turu ja Åpu välillä.)

Martti Piela

Pienoismalleilla menneisyyteen

Riikka Salokannel

Mennyttä ei sellaisenaan saa enää takaisin, mutta muistoja voi konkretisoida vaikka rakentamalla pienoismalleja.

Kotkan Merimuseolta löytyy monen koivistolaislaivan mal- lit. Laivamestari Anton Ratia rakensi myös pikkulaivoja. Pie- noismallein, joita nukkekodeiksi voisi kutsua, on muisteltu myös Penttilän Laivurin arkea ja kotia.

Nukkekotien rakentelua on usein kuvitteellinen osa leikkiä. Arkkitehtuurissa käytetään tark- koja pienoismalleja visioimaan lopullisia rakenteita. Museoissa ja näyttelyissä pienoismallein on voitu todentaa mennyttä ja mene- tettyä. Omaa historiaa voi konk- retisoida rakentamalla vaikka siitä vanhempien kotitalosta nukke- kodin. Miten viehättävää onkaan päästä leikin kautta aikamatkalle isovanhempien lapsuuteen.

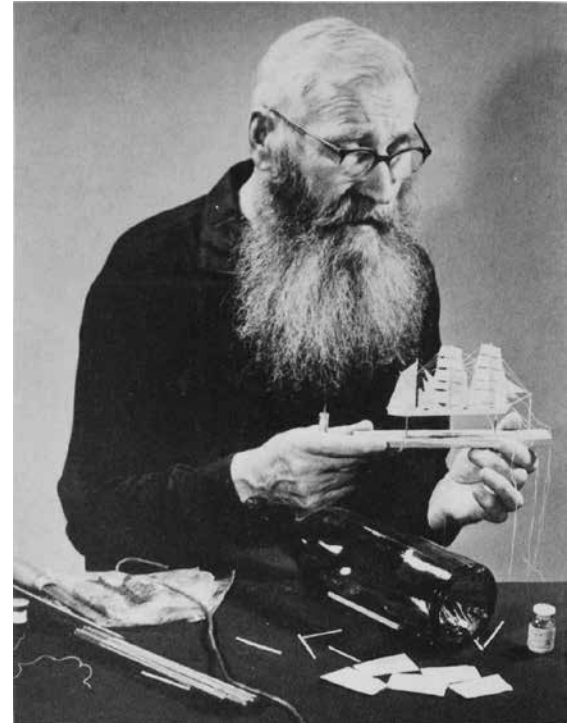
Maa Aalto kertoo arkkitehtimallien rakentamisesta: "Pie- noismallin voi rakentaa joko valmiista suunnitelmasta, tai tehdä suunnittelua pienoismal- lin avulla. Se on havainnollinen esitystapa, joka helpottaa tilan- ja mittakaavan hahmotusta. Pie- noismalleja voivat rakentaa myös muut kuin ammattilaiset, niin

lapset kuin aikuisetkin"

Pienoismallien, niin talojen, lentokoneitten kuin laivojenkin rakentamiseen on valmiita raken- nussarjoja. Askarrellessa ja taitojen kehittyessä yhä haasteellisemmat projektit kiinnostavat. Pienoismal- lien rakentajilla on yhteisönsä ja fooruminsa jossa tietoa, kokemus- ta ja vinkkejä vaihdetaan innok- kaasti. Esimerkkinä keskustelusta Reijo Paulus kertoo pienoismallit. net sivustolla laivapienoismallien rakentamisesta seuraavaa:

"Puusta valmistetun mallin rakentaminen on haasteellinen tehtävä. Se perustuu rakennus- kohteen tutkimiseen; sen histori- alliseen menneisyyteen ja laivan käyttötarkoituksen ymmärtämi- seen. Vasta silloin voi rakentaa mallia, joka vastaa todellisuutta.

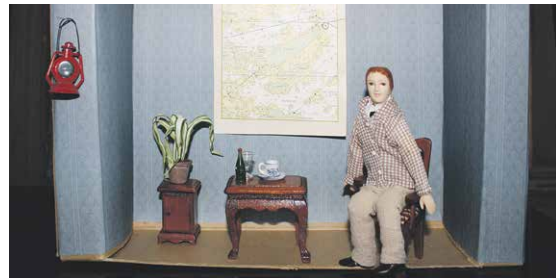
Aloittaessani laivojen pienoism- allien rakentelun, oli lähtökoh- tana isoisäni rakentama parkki- laiva Esmeraldan pienoismalli. Isoisäni oli laivalla perämiehenä ja kiersi sen mukana Kap Hornit ja muut. Isoisäni malli kiinnosti niin, että aloin valmistaa laivojen pienoismalleja jäätelötikkumastoi- neen ja sanomalehtipurjeineen. Se oli kuitenkin alku kiinnostukselle, joka on tuottanut parikymmentä purjelaivojen pienoismallia".

Vanhan laivamestarin käsistä syntyvät myös pienoismallit. Anton Ratia –SKS KRA. Kuva Leena Rossin Koiviston Arkielämää 1880-luvulta 1930 luvulle –kirjasta.

Laivurin kotitalo: Kaukiaisten kotitalon pienoismalli on tehty mahdollisimman tarkasti vastaamaan alkuperäistä 1939 vuoden tilannetta.

Eri mittakaavaan tehty Laivurin Sali, on enemmän mielikuvitusta kuin todellista kulttuurihistoriaa.

Ei hellan ääressä kansallispuke päällä touhuttu, mutta tuvan kautta on hyvinkin kuljettu matkalla vaikka lykkäjäisjuhlaan.

Sisar Hilman ompelukset, ei sekään vastaa todellista Hilma Kaukiaisen huonetta, mutta näin olisi voinut olla.

Suomen Koivisto-Seura ry 70 vuotta! Koivisto-juhlat 28.–29.7.2018

70.

Olarin koulu ja lukio
Olarinniityntie 4, Espoo

Viikonlopun ohjelma ja kartta sivulla 5

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

Mansikoita heinäkorteen

On ollut hieno, pitkä kesä. Paljon on ehtinyt. On ollut myös aikaa huomata, mitä kaikkea hienoa elämä ympärillään pitää. Oli hienoa, kun veneseuran tukikohdassa saati näytettyä naapuriveneen lapsille, miten mansikoita kerätään heinäkorteen. Oli hienoa, että oli niitä mansikoita, ja niitä, joille mukavan asian näyttää. Yllättävää oli, että oli lapsia, jotka eivät ole tätä pientä suurta nautintoa aikaisemmin kokeneet. Oli etuoikeutettua saada jakaa omia lapsuuden kesäkokemuksia eteenpäin.

Tuli mietittyä sitäkin, mitä niissä lapsuuden kesissä oli niitä erityisiä juttuja, jotka vain lapsuuteen kuuluivat. No saunaan, uimaan, saumaan uimaan... oli tietenkin kesäjuttu. Yksitoista kertaa sai käydä, ennen kuin oli tauon paikka. Aikuisten kesäjuttua ei juhanusyönä tainnut olla kiiltomatojen kerääminen. Niitä kun kerättiin lasiseen limsapulloon, niin teltassa saattoi kiiltomatolampun valossa lukea Aku Ankkoja. Vasta aamulla oli vähän ikävämpää, kun madot olivat sammuneet mustiksi ötököiksi ja ryömineet pullosta kiipeillen pitkin teltan seiniä ja makuupussia. Vaan saattoihan aikuisillakin olla juhannusaamuna herätesään omat ötökkänsä riasanaan.

Pitkän kuumien kesän taukohetkinä olen katsellut Myrskyluodon Maijan TV-sarjaa. Vaikka Maija ei Koiviston rannoilla ja saarilla elänyt, koskettua juuri meren läheisyys, sen kauneus ja armottomuus, meitä kaikkia meren koskettamia. Varmasti jokainen Maija, meren ääressä elänyt ja kotia pitänyt nainen ja äiti, on sydän syrjällään odottanut miestä kotiin, varoittanut lapsia rannan vaaroista. Varmasti jokainen merestä perheelleen elannon tuonut mies, on kokenut vastuuta ja huolta läheisistään, että hengissä olisi selvittävä kotiin asti, ei itsensä vuoksi, vaan heidän, joista on vastuussa.

Niinhan se menee, elämän hienot ja vaikeat asiat opettavat meitä jokaista, mutta meillä jokaisella on myös etuoikeus niitä oppeja eteenpäin siirtää. Eikä vain omille lapsille ja tähän sukuun, vaan myös niille naapuriveneen lapsille. Miten se Sylvi Kekkonen sanoikaan: ”Pieni on se äidin sydän, jonne ei muuta mahdu kuin omat lapset”. Ollapa hieno mansikkakesä myös luolaston jalkapallopojille, Meksikon rajan eristetyille lapsille, lapsille sodan jaloissa ja pakolaisina, lapsille slummeissa ja kurjuudessa.

Hartaast'

Kirjoitus lainattu Koiviston Viestistä 5.1991

Onnellinen vaihto

Vuosituhanen vaihtuminen oli suurelle osalle ihmiskuntaa jännityksen ja pelon paikka. Jotkut pelkäsivät tietojärjestelmien pettämistä, tietokoneviruksia, liikenneongelmia, suuri osa jopa maailmanloppua. Monille tulikin henkilökohtainen loppu liiallisen riemuksen tai muun onnettomuuden kautta. Tavalliset ihmiset kuuntelivat hetki hetkeltä helpottuneena tietoja siitä, että ydinvoimat eivät posahaneet ja joditabletit jäivät toistaiseksi lasipurkkeihin. Uskovaiset istuivat kirkoissa ja kodeissa hiljaa rukoilemalla hyvän Isämme johdatusta maailmankaikkeuden tapahtumissa sekä omien perheittensä ja ystäviensä puolesta.

Muodollisesti olemme saaneet vaihtaa vuosituhatta onnellisesti. Tärkeämpää olisi tietysti, että ihmiskunta vaihtuisi sisäisesti onnellisemmaksi, rauhallisemmaksi ja viisaammaksi. Kun kirkot ovat nimenneet uuden vuosituhanen ensimmäisen vuoden ”toivon” vuodeksi ja viettää riemuvuotta, haluaisimme, että tämä toive toteutuisi myös jokaisen omalla kohdalla. Ihan totta puhuaksemme se ei kuitenkaan tapahdu ihan itsekseen,

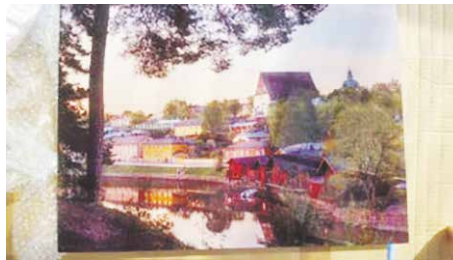
tenkaan tapahdu ihan itsekseen, vaan jokaisen olisi tehtävä paljon työtä itsekkin elämänsä laadun parantamiseksi, että voisi aloittaa ”puhtaalta pöydältä”.

Kun me vielä toistaiseksi lukeudumme luterilaiseen kirkkoon suurimmaksi osaksi, uskallan viitata Lutherin neuvoihin. Hän puhui mielellään ”autuaasta vaihtokaupasta”, joka tarkoittaa sitä, että syntiseksi itsensä tunteva ihminen luovuttaa syntinsä Vapahtajallemme ja saa tältä syntinsä anteeksi. Vapahtajan anteeksiantamus puhdistaa omantunnon ja ottaa pois huolien ja ”väärin valvomisten” taakan. Ihminen voi aloittaa kevennetyllä sydämellä uuden taipaaleen, koska Vapahtaja siirtää menneet tapahtumat armon mereen, josta niitä ei enää palauteta syntisen muistikuviiin. Tuo ajatus, että ”Herran armoa on se, ettemme ole aivan hävinneet, sillä hänen laupeutensa ei ole loppunut; se on joka aamu uusi ja suuri on hänen uskollisuutensa. Minun osani on Herra, sanoo minun sieluni; sen tähden minä panen toivoni häneen” on Jumalan sana, joka koskee meitäkin yksityisinä sekä kansana (Val. v. 3:22-24). Meidän

osuutemme on vaikeampi, koska pitäisi työstää itseensä katumuksessa ja parannuksessa siihen, että Herra saisi antaa meille armonsa, eikä se jäisi meidän kohdallamme turhaksi tai tulisi pilkatuksi. Sillä jos me itse jäämme armottomaksi sydämeltämme toisiamme kohtaan, Herra peruuttaa armonsa meiltäkin. Mutta Vapahtajan anteeksiantamuksesta iloitseva, vapaa ja nöyrä ihminen on kaunista katsottavaa lähimmäistenkin silmissä.

Saadaksemme todella onnellisen, toivon ja riemun täyttämän vuoden tai vuosituhanen koko ihmiskunnalle, voimme yksityisinä heti luvata Vapahtajallemme, että Hän saa ohjata elämäämme mielensä mukaiseksi ja tehdä hänelle meissäkin. Annamme hänelle muokattavaksi ilkeän luonteemme, pahat taipumuksemme ja laiskan ja itsekään ruumiimme. Hänellä olisi paljon tehtäviä parantulle persoonallemme, joista muutkin saisivat iloa ja toivoa. Toivonkin kaikille ystäville lehden välitykselle onnen täyttämää vuotta Vapahtajamme armon osallisuudessa.

Kuva: Jukka Pinonummi

Ranta-aitat

*Vanhat aitat punaiset partaalla veen
Heijastuvat pintaan joen.
Itserakkaasti itseään ihastellen,
Punastellen lailla neidon nuoren,
Kuvaansa tuijottavat aitat peiliin veden.*

*Joki rauhaisna jatkaa kulkuaan
Kauas Suomenlahden suuntaan,
Niinkuin virrannut on se halki vuossatain,
Poikki Joen kaupungin maisemain,
Lopulta liittyäkseen mereen.*

*Mäellänsä kirkko kohoaa
Tavoitellen taivon kaarta.
Kansaa kutsunut on se kautta aikojen
Hädän hetkellä etsimään turvaa.
Myös suojassa sen seinien kivisten
Valtiopäivillä Keisari Venäjänmaan
Sai sanoillaan kansamme oivaltamaan
Oman asemansa omaleimaisuuden.*

Martti Piela

Rakas äitimme, mummimme ja isomummimme

Vieno Sisko
MARTTILA

os. Väisänen

* 15.6.1932 Koivisto
† 24.6.2018 Loviisa

Kaivaten
Saila ja Juha Oinas
Janne ja Jonna Oinas, Senni ja Veeti
Jaakko Oinas
Eija Marttila
Bea, Pinja ja Cilla Högdal
Pentti Väisänen perheineen
Sukulaiset ja ystävät

*Me näimme voimiesi vähenevän,
tiesimme lähtösi lähenevän.
Muistosi kaunis vie eteenpäin meitä,
vaik' sydän on täynnä kyyneleitä.
Olet ansainnut unen rauhaisan ja
kiitoksen kaikkein kauneimman.*

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että äiti siunataan la 28.7. klo 14.00 Loviisan uuden hautausmaan kappelissa. Hautauslasku uudella hautausmaalla. Muistotilaisuus ravintola Degerby Gillissä. Yht.otot 040 567 0223.

KOIVISTON viesti

Toimitus ei vastaa sille lähetetystä materiaalista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu ilmoitushintaan. Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön oikeellisuudesta ja toimittamiensa kuvien käyttöoikeuksista. Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai muokata sille toimitettua aineistoa. Liikeilmoitukset 50 snt/ppm Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

ISSN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitetun

ilmoitusmateriaalin tulee olla

toimituksessa viimeistään lehden

ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot, muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat toimitetaan osoitteeseen:

Koiviston Viesti,

Riihelänkatu 28, 15810 Lahti

Aineisto palautetaan vain jos mukana

on postimerkillä varustettu

palautuskuori osoitteeseen.

Koiviston Viesti toimitus, 0400 780 398

Tilaukset, osoite- ym. muutokset:

aina kirjallisena, mieluiten sähköpostitse Koivisto-Seura ry:n varapuheenjohtajalle

tuula.koppinen@kolumbus.fi

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 35 e, sisältää vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta

voi myös maksaa Karjalan Liiton

jäsenmaksun 22 e.

Jäsenlehden postituksesta Pohjois-

maihin veloitetaan +3 e/vuosi ja muualle Eurooppaan +8 e/vuosi.

Pankkiyhteys:

Nordea FI46 1091 3000 3058 80

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 044 2312 422

koiviston.viesti@gmail.com

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Taidekeskus Salmelan kesän näyttelyt

Tänäkin kesänä Taidekeskus Salmelaan Mäntybarjulle on koottu näyttävä otos suomalaista kuvataidetta.

Yhdessä paikan miljööön ja konserttitapahtumien kanssa kokonaisuus on todella mielenkiintoinen vierailukohde. Taidenäyttelyt ovat avoinna 12.8. saakka joka päivä klo 11-18.

Suomen urheilusankarit muotokuvissa

Kulttuuri ja urheilu kohtaavat Salmelan kesässä Suomen urheilusankarit -muotokuvakokonaisuuden myötä. Teoskokonaisuus on kunnianosoitus huippu-urheilijoillemme. Näyttelykokonaisuudessa ovat mukana jo aiemmin ilmoitetut ralliautoilija **Marcus Grönholm** (Topi Ruotsalainen), mäkihyppääjä **Matti Nykänen** (Henna Pohjola), keihäänheittäjä **Tero Pitkämäki** (Taneli Stenberg), lumilautailija **Enni Rukajärvi** (Tiina Suikkanen), jääkiekkoilija **Teemu Selänne** (Netta Tiitinen), nyrkkeilijä **Eva Wahlström** (Essi Peltonen) sekä kestävyysjuoksija **Lasse Virén** (Nana Matikala). Lisäksi teoskokonaisuus täydentyy hiihtäjä, olympiamitalisti **Iivo Niskas**en muotokuvalla, jonka on toteuttanut kuvataiteilija Antti Huovinen.

Lotta-veistos Sota ja rakkaus esillä Salmelassa

Keskustelua herättänyt Lotta-veistos on esillä Taidekeskus Salmelassa kesän ajan. Kuvanveistäjä Tiina Torkkelin toteuttama veistos Sota ja rakkaus kuvaa Lottaa ja hevosta. Teos on toteutettu hitsatusta ja sinkitystä teräksestä ja siihen on yhdistetty mm. hevosenkenkiä. Teoksen ajatusmaailman taustalla on ollut Pikkulottain kultaiset sanat, neljäs käsky; Kunnioita mennyttä ja usko tulevaisuuteen.

Salmelan kesän taiteilijoina kuvataiteen mestarit Juhani Linnovaara ja Marika Mäkelä

Taidekeskus Salmelan kesän 2018 taiteilijat ovat kuvataiteilijat Juhani Linnovaara, Paavo Pelvo, Susanna Päiviä, Jasmina Ijäs, Enni Kömmistö, Matti Metsämaa, työpari Tuomo Rosenlund ja Johanna Pohjavirta, kuvanveistäjät Arvo Siikamäki, Kimmo Schroderus, Olli Mantere, Johanna Häiväoja ja Mi Kuoppa sekä taidemaalarit Marika Mäkelä, Jan Neva, Antti Hakkarainen (Salmelan kesän 2018 nuori taiteilija), Eeva Vesterinen, Jakke Haapanen, Taneli Stenberg, Igor Baranov ja Nina Bask.

– Puheenjohtajalt' itseltä –

Ei maha mittää, tulloo vanhaks ko ikkää karttuu Seuran kesäjuhlat lähestyvät.

Seura täyttää nyt 70 vuotta, mikä tuo oman juhlallisen lisänsä. Toinen historiaan jäävä seikka on hankkeemme toteuttaa Koivistolle sankarivainajien muistomerkki. Juhlissa haalitaan sille rahoitusta.

Juhlapaikka on koulu, jonne mahdumme hyvin. Sen pihaa on tosin kaivettu auki salaojatyön vuoksi, mutta urakoitsija tietää juhlien tarvitsemat alueet ja reitit.

Paikalle voi saapua myös julkisin kulkuneuvoin; pääkaupunkiseudulla on yhtenäinen lippujärjestelmä eli lippu oikeuttaa matkustamaan bussilla, ratikalla, metrolla ja lähiliikenteen junalla. Nyt tulevat kyseeseen halvempi Espoon sisäinen lippu tai seutulippu, jos reitti kulkee myös Helsingissä. Rantarataa tulevat voivat vaihtaa Leppävaarassa bussiin (532 ja 543). Helsingin rautatieasemalta taas selkein yhteys on metrolla Matinkylään ja siitä bussilla (132, 532, 533) juhlapaikalle.

Sunnuntain kirkonmenot ovat puolestaan näköetäisyydellä Niittykummun metroasemasta. Kävelystä nauttivia on ajateltu siten, että kahden kilometrin matka kirkosta juhlapaikalle merkitään maastoon, samoin metrolta tultaessa oikopolku reitin lopussa. Kirkosta on myös järjestetty autokuljetus.

Tällä kertaa järjestelyistä on poikkeuksellisesti kantanut vastuun seuran johtokunta. Talkoolaisia on toki mukana paikallisyhdistyksistä. Joitain asioita teemme nyt tavallista yksinkertaisemmin, työtä säästäten. Pääsylippuun sisältyy jo kahvilippu. Virvokemyynnin olemme siirtäneet samaan yhteyteen. Kahvio piirakoineen ja pullineen toimii koko juhlien ajan.

Sekä lauantaina että sunnuntaina on tarjolla lounasta. Sen hintaan olemme lisänneet 2 euroa, joka käytetään sankarivainajamuistomerkkiin. Mitään erillistä keräystä emme siis juhlilla järjestä.

Toinen mahdollisuus tukea muistomerkkiä ovat arpajaiset, joiden tuotto menee kokonaisuudessaan tähän hankkeeseen. Arpojen hintaa ja määrää on nostettu, mutta niin on voittojen määrää ja arvoakin. Useampi kuin joka toinen arpa voittaa.

Juhlapaikalla ovat perinteiset markkinat myyntipöytineen. Lähimmälle pankkiautomaatille on matkaa, joten käteistä kannattaa varata mukaan runsaasti.

Ja itse juhlan tekevät tietysti osallistujat; tervetuloa.

Jouni J Särkijärvi

Rakkaamme

Veikko August LENKKERI

* 13.12.1929 Koivisto
† 6.5.2018 Helsinki

Ei kauniimmin täältä lähtee vois kuin hiljaa nukkua pois.

Kaivaten:

Audi
Armi ja Janne
Tomi ja Iris
Joni, Laura ja vauva
Toivo ja Lahja perheineen
Ritva ja Hannu perheineen

Siunaus toimitettu läheisten läsnäollessa ja uurna laskettu Malmin hautausmaalle.

Suomen
Koivisto-Seura ry
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdyssiteenä
- järjestää kotiseututilaisuuksia
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.
www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040 516 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050 516 5651
tuula.koppinen@kolumbus.fi
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaannmäki 1 A 2, 02280 Espoo.
puh. 0440 501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi

Taloudenhoito,
Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05 544 8850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040 564 9341
Taidetoimikunta, Marke Hongisto pj.
Halkaisijantie 4 E 46, 00980 Helsinki
050 539 8693
mhongist@gmail.com

Hallituksen muut jäsenet:
Virpi Huhtanen, Espoo
varalla Marke Hongisto, Helsinki
Jorma Simola, Lahti. 040 564 9341
varalla Jukka Ratia, Mäntsälä
Matti Agge, Parainen. 040 536 7701
varalla Eija Tuominen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050 589 4443
varalla Jorma Jack, Kotka 0500 619 482
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400 800 752
varalla Katariina Aaltonen, Espoo
puh. 050 4393 791

Riitta Nurmi, Porvoo. 041 455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo
Hannu Seppinen, Turku. 040 703 1244
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044 522 8098
varalla Eeva Karkia, Miehikkälä
Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj.
Sirpa Taskinen, Helsinki 040 5811 642
Asiamies Pertti Hoikkala 040 583 5397
Linnankoskenkatu 15 C 10, 06100 Porvoo
koivisto-saatio@kolumbus.fi

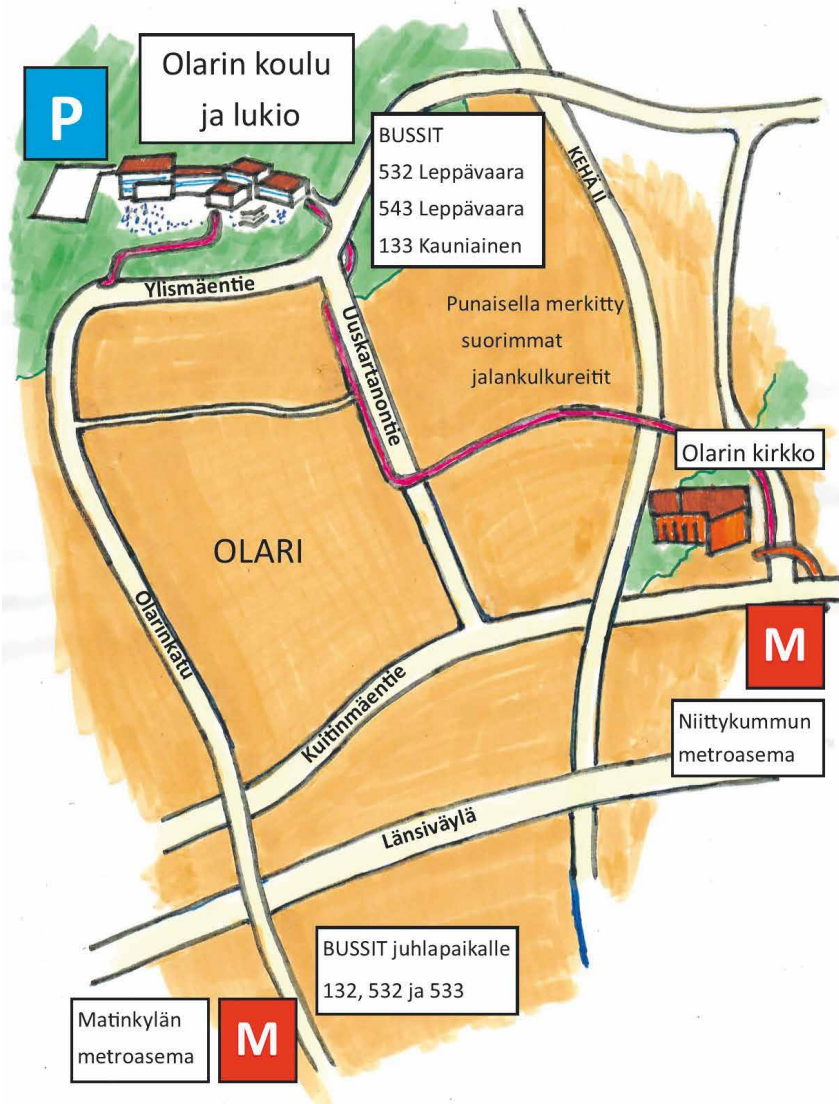

70.

Suomen Koivisto-Seura ry 70 vuotta! Koivisto-juhlat 28.–29.7.2018

Olarin koulu ja lukio, Olarinniityntie 4, Espoo

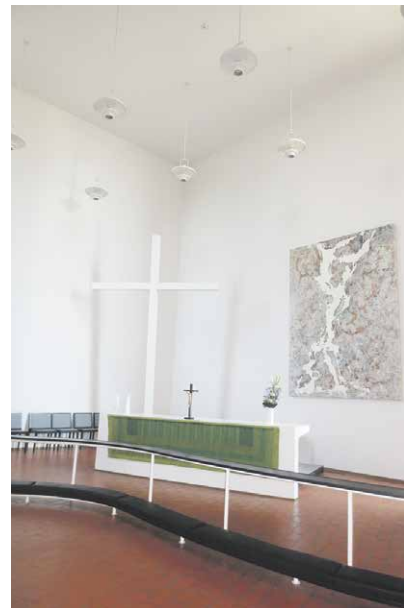
Tervetulloa 70. Koivisto-juhliin!

Olarin koulu ja lukio, Olarinniityntie 4, Espoo

Olarin kirkko, Olarinluoma 4, Espoo

Lasten ja nuorten kuvataidekilpailu Koivisto-juhlilla Espoossa 28.–29.7.2018

Sarjat: 1–6-vuotiaat, 7–11-vuotiaat ja 12–17-vuotiaat

Kilpailun aiheet ovat kaikille sarjoille samat:

1. Oma lempipaikkani – kodissa / pihalla / metsässä / ennen, tulevaisuudessa (vaikka äidin syli, oma huone, kotipiha, metsä)
2. Aikamatka (dinosaurusten aikaan, kivikaudelle, faaraoiden palatsiin, Marsiin)
3. Koivistolaista elämää vanhempien ja isovanhempien kertomuksissa

Töiden tekotapa on vapaa. Voit lähettää piirroksen, kuvitetun kertomuksen, kollaasin, veistoksen, reliefin tms. käyttäen eri materiaaleja.

Kukin osallistuja voi lähettää kilpailuun 3 työtä. Töiden tulee olla perillä juhlapaikalla Olarin koululla perjantaina 27.7. klo 16.

Postin kautta lähetettävien töiden vastaanotto-osoite on: Marke Hongisto, Halkaisijantie 4 E 46, 00980 Helsinki.

Ps. Ilmoita viikkoa aikaisemmin puhelimitse tai sähköpostilla, jos postitat työt: Marke H. / 050 539 8693; mhongist@gmail.com

Jos haluat, että työt palautetaan postitse, laita mukaan osoitteella ja postimerkillä varustettu kirjukuori. Voittajat palkitaan näyttelyjen avajaisissa lauantaina. Tervetuloa myös lasten ja nuorten taidepajaan lauantaina!

P.S. Taidetoimikunta etsii uusia jäseniä.

Ota yhteyttä em. yhteystiedoilla tai tule juttelemaan taidepajaan.

Taidetoimikunta

Taidenäyttelyyn voi vielä ilmoittautua

Kaikki taustaltaan koivistolaiset taiteilijat ja taideharrastajat ovat tervetulleita asettamaan töitään näyttelylle Koivisto-juhlille Espooseen 28.–29.7.2018.

Jokainen voi tuoda näyttelyyn 3–4 työtä.

Pyydämme ilmoittamaan näyttelyyn osallistumisesta Marke Hongistolle p. 050-539 8693 tai mhongist@gmail.com.

Postin kautta lähetettävien töiden vastaanotto-osoite: Marke Hongisto, Halkaisijantie 4 E 46, 00980 Helsinki.

Taidetoimikunta

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

TTMATKAT OY

Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@ttmatkat.fi
www.ttmatkat.com

70.

Juhlaohjelma:

Lauantai 28.7.2018

- 11.00 Koivisto-Säätiön hallintoneuvoston kokous, auditorio
 12.00 Avajaiset, koulun piha
 Lipunnosto, *Lippulaulu*, käyrätorvi Pasi Pihlaja
 Avajaissanat
 Jouni J. Särkijärvi Suomen Koivisto-Seura ry:n pj.
 Näyttelyiden avajaiset ja kuvataidekilpailun palkintojenjako
 Marke Hongisto, taidetoimikunnan pj.
 Jorma Simola, perinnetoimikunnan pj.
 12.30 Merikarjala-esitelmä *Meri ol mei pelto*
 Virpi Huhtanen, auditorio
 12.30– Kylä- ja sukukokoukset, luokkatilat
 16.00 Sankarihautamuistomerkkihankkeen tiedotuspiste
 Sukututkimuskliniikka
 Taide- ja perinnetoimikunnan näyttelyt ja pajat
 Perinnetyönäytökset klo 12.30–14
 Koivistolainen tori, aula ja luokkatilat
 Arpajaiset, aula
 Piilenheitto ja mölkky, koulun piha
 16.30 Piilenheiton ja mölkyn palkintojenjako, koulun piha
 17.00 Muistojen ilta, juhlasali
Suomen Koivisto-Seura ry ja Koivisto-Säätiö 70 vuotta
 Koiviston kirkon iltakellot
 Kylien kynttilät
 Johanna Huhtanen, Juhani Koppinen
 Tervehdyssanat Tuula Koppinen
 Suomen Koivisto-Seura ry:n varapj.
 Yhteislaulu: *Koivisto, Koivisto*
 säestys Vesa Kari, esilaulaja Riitta Nurmi
 Koivisto-Seuran merkitys koivistolaisille
 Paula Hovi, Koivisto-Seuran emeritussihteeri
 Koivistolaisten lauluja
 Jaalamiehet, säestys Sirkku Miiluniemi
 Säätiö koivistolaisperinteitä vaalimassa
 Sirpa Taskinen, Koivisto-Säätiön hallituksen pj.
 Yhteislaulu: *Laulu Koivistolle*
 säestys Vesa Kari, esilaulaja Riitta Nurmi
 Tarinoita evakoiden elämästä
 Airi Miettinen, Esko Kaukiainen ja Matti Agge
 Yhteislaulu: *Mie muistan*

Ruokailu la ja su klo 12.30–14.30 ja kahvio la 11–16, su 12–14.30

Sunnuntai 29.7.2018

- 11.00 Juhlajumalanpalvelus Olarin kirkossa, Olarinluoma 4
 Seppelpartiot sankarivainajien ja Karjalaan jääneiden
 vainajien muistomerkeille Espoon tuomiokirkon
 kirkkomaalle, Kirkkopuisto 5
 12.30– Kylä- ja sukukokoukset, Olarin koulun luokkatilat
 14.00 Taide- ja perinnenäyttelyt
 14.30 Pääjuhla, juhlasali
 Suomen lippu ja Koiviston lippu saapuvat
 Yhteislaulu: *Karjalaisten laulu*
 Juhlatervehdys
 Jouni J. Särkijärvi, Suomen Koivisto-Seura ry:n pj.
 Tervehdykset
 Espoon kaupunki, Markus Torkki,
 Espoon kaupunginvaltuuston I varapj.
 Olarin seurakunta, kappalainen Kimmo Ansamaa
 Primorsk, museonjohtaja Irina Kolotova
 Karjalaisii runnoi miu mau mukkaa
 Terttu Ravi
 Yksinlaulua *Lapsuuskodin pihalla*
 Riitta Nurmi, säestys Vesa Kari
 Mummon muistoja
 Minna Iholin ja Emilia Seppänen
 Juhlapuhe
 Kalevi Luukkainen, Koivisto-Säätiön hallintoneuvoston pj.
 Koivistolainen kansansävelmä *Tanssiinkutsu* ja kansantanssia
 Espoon kansantanssijat, säestys Vesa Kari
 Nuoren koivistolaisen puhe
 Johanna Huhtanen
 Kitaralla soi *Karjalan kunnailla ja Vain pieni kansanlaulu*
 Roni Seppänen
 Vuoden Koivistolainen 2018
 Jouni J. Särkijärvi ja Virpi Huhtanen
 Koivisto-Seuran ansiomerkkien jako
 Jouni J. Särkijärvi ja Virpi Huhtanen
 Päätössanat
 Jouni J. Särkijärvi, Suomen Koivisto-Seuran pj.
Maamme
 Suomen lippu ja Koiviston lippu poistuvat

Majoitus

Pääkaupunkiseudulla on tarjolla lukuisia majoitusvaihtoehtoja. Niihin voi tutustua esim. hotellihakukoneiden verkkosivuilla (Hotels.com, Booking.com, Travellink, Trivago).

Scandic Espoo sijaitsee alueen hotelleista ylivoimaisesti lähimpänä juhlapaikkaa. Koivisto-juhlien juhluvieraille Nihtisillan Scandic-hotellista varattujen huoneiden kiintiö oli varattu 14.7. asti, mutta aina voi soittaa ja kysyä, jos tilaa vielä olisi.

Hotelli Scandic Espoo
 Nihtisillantie 1, 02630 Espoo
 p. 09 43 520

Kokoustilavaraukset Koivisto-juhlilla 2018

Seuraavat kokoukset pidetään Koivisto-juhlilla

Lauantaina 28.7.:

11:00	Koivisto-Säätiön hallintoneuvosto ja hallitus	Auditorio
13:00	Rautasen kylätoimikunta	253
13:00	Villaset Härkälästä	261
14:00	Härkälän kylätoimikunta	261
13:00	Kiiskilän kyläkokous	254
13:00	Koiviston Mäkeläiset	262
14:30	Penttilän kyläkokous	262
13:30	Saarenpään kyläkokous	256
15:00	Patalan kyläkokous	256
15:00	Saarenpään Hilskat	254
15:15	Vatnuorin kylätoimikunta	Auditorio

Sunnuntaina 29.7.:

12:00	Rouskun suku	261
12:30	Eistilä-Ingerttilä-Jaakkola	262
12:30	Humaljoen kylätoimikunta	Auditorio
12:30	Kaukiaisten sukuseura	253
12:30	Kurkela-Hoikkalan koulupiiri	254

Muutamia kokoustiloja on vielä vapaana: lauantaina 253 klo 14:30 alkaen, 261 klo 15:00 alkaen, 262 klo 16-17 ja sunnuntaina 256 klo 12:30-14. Jos haluat kokoustilan käyttöönnne, ilmoita asiasta heti. Ilmoituksia ottaa vastaan Tuula Koppinen, puh. 050-5165651 ja e-mail: tuula.koppinen@kolumbus.fi

Koivisto-juhlilla tavataan Espoon Olarissa!

Impi Piela Elämän melskeissä (VII)

Äitini tarinan ensimmäiseltä evakkotaipaleelta VI osassa oli päädytty joulukuussa 1939 Hämeeseen ja päädytty huutolaisiksi Längelmäen kansakoululle. Kukaan ei ollut erityisen halukas ottamaan riesakseen viittätoista sotaa paennutta ihmistä, vaikka kyseessä oli ilmaisen työvoiman hankkimisesta omalle maatilalleen. - Martti Piela

Maaliskuussa rupesin saamaan reserviläispalkkaa. Radiossa kerrottiin, että helmikuun annos maksettaisiin seuraavassa kuussa. Emäntä tuli luokseni ihmettelemään "mahdotonta rahantuloani"! Hänen mielestään, jolla oli peltoa 100 ha ja jolla oli vain kolme lasta ja sai silti enemmän sotakuukausipalkkaa, koska hänen miehensä oli kapteeni, hänen mielestään minä sain valtiolta liikaa rahaa seitsemälle lapselleni! Sanoin hänelle: "Vaik mie en saakkaa nii paljo ko sie saat miu sakistai, ni sittekkii mie ruppeen ommii ruokii!" Vaikka kuukausirahani oli vain 1150 mk, sain nyt sentään ruokaa lapsilleni, eikä minun enää tarvinnut odottaa, koska sitä annettaisiin, vai annettaisiinko ollenkaan.

Joku meistä oli keksinyt kartanon oloista laulunkin, jota rallatelimme "Oi kallis kotimaa" -laulun sävelin.

*Paljon on kärsitty vilua ja nälkää
Tattilan pankolla astellessa.
Oi sä kurja Tattila,
Paholaisen kattila!
Kaurapuuro, peruna ja kastikkeet.*

*Jussi siellä häänräs,
Ja Paavo ruuat määräs,
Molotohvin soppaa kun keitettiin.
Oi sä kurja Tattila,
Paholaisen kattila!
Kaurapuuro, peruna ja kastikkeet.*

Vaikka tuntui kuin aika olisi pysähtynyt, se kuitenkin kulki kulkuun eteenpäin. Kun en aluksi saanut yhteyttä Janneen, oli sydäntä särkevän raskasta kestää kaikki tuo epä tietoisuus hänen kohtalostaan, lasten nälkä ja alastomuus, rahan puute. Oli pestävä vain niitä vaatteita, mitkä päälle olivat jääneet. Kohta olisi joulun. Onneksi saimme lukea päivän lehdet ja taloon tulleita aikakauslehtiä iltaisin. Tutkimme lehtiä tarkoin. Kauhuksemme saimme lukea, että meillekin tuttuja sotilaita oli jo kaatunut sodassa. Monta kertaa sydän vapisi pelosta, että joutuisin lukemaan Jannenkin kaatuneen. En pystynyt ajattelemaan, etten ollut ainoa äiti ja puoliso, joka oli samanlaisessa tilanteessa. Olin kuin poissa tolaltani.

Talo valmistautui vastaanottamaan joulua. Ei näyttänyt olevan puutetta mistään täällä Hämeen sydämessä. Joulun vastaanotto oli kuitenkin aivan toisenlaisista kuin

kotona Karjalassa. Isäni, joka ei yleensä ottanut osaa lauantain ja sunnuntain hartauksiin, otti kuitenkin aina jouluaattoisin esiin kanteleensa tuvan seinustalta ja säesti koko talonväen laulua. Täällä ei soinut nyt isän kannel, ei kaikunut Enkeli taivaan, eikä tullut meille joulupukkia. Se oli ensimmäinen kerta, jolloin lapseni eivät saneet mitään joululahjoja. Mieluummin kuin joululauluja, olisimme nyt voineet laulaa "Synkkä yö on maailmassa..." niin kuin Israelin lapset aikanaan Baabelin vankeudessa. Tosin emmehän me olleet orjia, emmekä vieraila maila, vaan omassa isänmaassamme, vaikkakin vieraisa nurkissa ja epäyvällisen kohtelun alaisina.

Taloon oli tulossa emännän sisko, joka toimi siirtoväen huollon tarkastajana. Nyt joulun aikaan ei vieraan aikana ruokapäädästämmä syötävää puuttunut. Aattoiltana kiersi vati toisensa jälkeen toinen toistaan maittavampia ruokia jokaisen maisteltavaksi. Kohtelu oli myöskin jouluun sopivaa. Täytyi näyttää sosiaalihuoltaja-sisarelle, miten hyvin täällä evakkoa kohdeltiin. Täytyi soittaa viimeisintä toivelevy!ä!

Hyvistä ruoista huolimatta palautuivat mieleen entiset, lapsuusajan muistorikkaat joulut. Täällä kärsimysten keskellä ne pulpahtivat muistojen kätkeistä vastustamattomasti mieliin. Ei ollut nyt joulussa iloa meillä, niin kuin ei koko kansallammekaan.

Joulun jälkeen sain vihdoin Jannelta kirjeen "Sieltä jostakin". Hän kirjoitti, että oli saanut ne Osuuskassan rahat, jotka olin lähittäessäni unohtanut ottaa mukaani. Jotkut sotilaat olivat löytäneet ne ja korjanneet talteen.

Posti oli noudettava viiden kilometrin päästä kirkonkylästä. Jaoimme tuurit, milloin oli kenenkin vuoro käydä noutamassa posti. Postin kulku oli epäsäännöllistä. Kirjeitä saattoi saada montakin yhtä aikaa, toiset niistä parikin viikkoa matkalla viipyneitä. Ei siis koskaan voinut olla aivan varma, mitä oli ehtinyt tapahtua kirjeitten lähdön ja tulon välillä Siksi hermot joutuivatkin kovalle koetukselle.

Kahvi oli jo joutunut kortille. Silloin kun vielä olimme talon ruuissa, kahvikortit täytyi kaikki luovuttaa Paavo-emännälle. Itse

saimme kuitenkin kahvia vain sunnuntaiaamuisin. Se, joka nouti postit, sai lisäksi pullakahvit näinä iltoina, jolloin toi emännälle kirjeen "Sieltä jostakin". Usein juoksin tuon viiden kilometrin postimatkan toivoen saavani kirjeen omalta mieheltäni. Samalla sain keventää sydäntäni, kun sain itkeä matkalla kenenkään näkemättä. Sain kertoa suruni metsän puille, ainoille todistajilleni. Mistä lienenkään saanut ne voimat, jolla kestin kaikki tuon sotatalven kärsimykset. Usein halusin itkeä, mutta enhän voinut lasteni nähdä. Kerran menin talon saunaan rukoilemaan armoa Jumalalta, joka kaikessa määrää ihmiselon kulun. Yritin itkeä hiljaa, mutta en voinut pidätellä tuskaani ja purskahdin äänekkääseen itkuun. Talon muonamies, joka oli pilkkomassa puita siinä saunan lähellä, kuuli itkuni ja tuli kyselemään minulta, miksi itkin. En saanut edes itkuani itkeä rauhassa. Sellaisina hetkinä, jolloin talon emäntä huomasi murtumiseni, hänkin tunsu sääliä minua kohtaan ja totesi: "Nyt se taas itkee itsensä pyörryksiin."

Siirtolaisia oli sijoitettu ympäri maata, kuka mihinkin. Siirroissa sattui tietenkin sekaannuksia, joten joku sai etsiä poikaansa, toinen tyttärtään, kolmas vanhempiaan.

Toimi-veljeni, kolmastoista vanhempieni lapsista joka oli syntynyt joulukuun kolmantenatoista, oli sodan syttyessä vielä niin nuori, ettei kelvannut aseisiin. Hän kävi tuolloin maamieskoulua Uudella kirkolla. Siellä hänet määrättiin evakointitehtäviin. Viikon ajan hän auttoi ihmisten tavaroiden lähettämässä yötä päivää, yhtäjaksoisesti. Sitten, kolmantenatoista joulukuuta, annettiin evakointijoukoillekin määräys poistua paikkakunnalta. Koska junan lähtöön oli vielä kymmenkunta minuuttia aikaa, Toimi istahti tavaroiden päälle lepäämään. Väsyneenä hän nukahti heti. Juna saapui asemalle. Kaveri nykäisi takinhihasta Toimia hereille: "Hei, herrää! Juna tulloo!" Toimi ei kuitenkaan herännyt kunnolla. Hän nousi kyllä jaloilleen, mutta lähti unissaan kulkemaan pois päin junasta. Kaveri ei tätä kuitenkaan huomannut, vaan luuli Toimin nousseen junaan. Kulkiessaan unissaan eteenpäin Toimi näkee unta, että on lukevinaan Karjalallehteä, jossa on kaksi kuolinilmoitusta muistovärssyineen. Hän lukee ensimmäisen: "Niin äkkiä voi kuolonkäsky tulla/ hetkellä, jota

Usein juoksin tuon viiden kilometrin postimatkan toivoen saavani kirjeen omalta mieheltäni.

ei voi aavistaa./ Jää koti, rakkaat ikävöimään/ Oi Herra, auta tahtois tyytymään." Yrittäessään lukea toista muistokirjoitusta, lehti putoaa hänen kädestään ja hän herää säpsähtäen todellisuuteen. Hän huomaa olevansa synkässä metsässä, ei tunne seutua, ei tiedä lainkaan, missä hän on. Ei edes sitä, mistä päin hän on tullut. Hän alkaa tutkia jälkiään. Siellä täällä näkyykin muutama jalanjälki, sillä on alkanut sataa hiljalleen ohutta lunta, oikeastaan lumiräntää. Tässä paikassa olen varmaan käynyt! Ja tuossakin on jokin jälki. On vaikeata löytää reittiä, koska jälkiä on vain muutamia jäljellä. Hän muistaa kuitenkin selvästi unessa näkemänsä suuren kiven - sehän on tuossa! Ja tuossa on se polku, niin kuin unessakin! Viimein hän löytää takaisin asemalle. Hän arvioi kulkeneensa unissaan kaksi kilometriä. Kun hän pääsee asemalle, sinne tulee toinen juna. Mutta ihmisiä ei näy. Edempänä näyttää olevan hevosvaunu. Meneeköhän tämä juna rintamalle? Menköön, muu ei auta. Mukaan on lähdeittävä. Hevosvaunut lähtevät liikkeelle. Toimi on niin väsynyt, että nukahtaa heti hevosten jalkoihin.

Jonkin ajan kuluttua hän herää, paleltaa niin kovasti. Häntä ihmetyttää, että on selviytynyt täällä hevosten jaloissa, eivätkä ne ole talloneet häntä alleen. Hän taputtelee hevosia kiitokseksi, että ovat olleet niin viisaita, että hän on selviytynyt vahingoitta. Hevoset hirtahtelevat, ikään kuin ymmärtäen tilanteen. Sanotaanhan, että hevosella on yhdeksän miehen voimat ja yhden miehen ymmärrys. Toimi koettaa etsiskellä hattuaan, sillä päätä paleltaa kylmässä viimassa. Turhaan; hattua ei löydy. Tuuli on tempaissut sen mukanaan ties minne. Jännittää, minne hevosia ollaan viemässä, ja minne hän itse on siis menossa.

Impi Piela

Hänestähän ei kukaan tiedä mitään. Hänellä on kuitenkin onni myötänsä. Hän pitää numeroa 13 onnenlukumääränä: hän on perheen kolmastoista lapsi, syntynyt kolmantenatoista päivänä; kuinka pitkälle tuo luku häntä kantaisi? Juna pysähtyy määränpäähensä saavuttuaan. Toimi nousee vauhasta ja lähtee tallustamaan veturin suuntaan. Suureksi ilokseen hän huomaa, että ollaan sittenkin rakkaassa isänmaassa, eikä - niin kuin on pelännyt - "Siellä jossakin". "Eihä täs nyt miul oookkaa mittää hättää," hän tuumii itsekensä. "Kotimaasha myö näytetään olevankii, vaik enhä mie tiijä, mis mie nyt oon. Ei oo tuttu paikka." Hän lähtee kiertelemään ympäriinsä. Vähäinen nyytti, mikä hänellä oli ollut matkassa Maamieskoululta lähteessä, on kadonnut taivaan tuuliin. Hänellä ei ole muuta matkassa kuin vähäinen vaatekertansa, joka hänellä on yllään. Helppoahan tässä nyt on tallustaa, kun ei ole mitään kantamuksia. Hän saapuu johonkin kylään.

Näyttää olevan iso, harvaan asuttu maalaishäkki. Toimi suunnata askeleensa yhtä suurta taloa kohti, sillä ilta alkaa hämärtyä ja täytyy yrittää etsiä yösiija. Hän astuu pihan läpi ovelle ja koputtaa. Astuu sisään. "Hyvää iltaa. Saiskoha talost yösiijan?" Isäntä pyytää istumaan ja lupaa yösiijankin. Tiedustelee, mistä kaukaa vieras on. Toimi kertoo seikkailustaan. Kun talonväki on kuulut tarinan loppuun, he ovat entistäkin ystävällisempiä. Kehottavat tätä jäämään pitemmäksi ajaksi, kunnes saa tietää, minne hänen kotiväkensä on sijoitettu. Monet suomalaiset kodit ovat jo saaneet avata ovensa siirtolaisille, kuka pakosta, kuka mielihyvin. Jotkut jopa äidillisellä hellyydellä tuntevat siirtolaisten kohtalot omikseen ja ojentavat auttavan kätensä. Toiset taas kiristelevät hampaitaan ja syyttään kysyvät: Miksi lähditte kotoanne? Olisitte pysyneet kotonanne!

Toimi jäi taloon joksikin aikaa töihin. Talonväki kohteli häntä kuin omaa poikaansa. Olisivat ottaneetkin hänet omaksi pojaksi, kun kuulivat, kuinka monta lasta perheessä oli. Ja itsellään oli isäntävällä melkein Toimin ikäinen tytärkin. Kun Toimi oli ollut

Mie tiijän

Martti Piela

talossa töissä muutaman viikon, hän sai tietää, että Patalan kylän väkeä oli sijoitettu Längelmäelle, Hämeen lääniin. Koska Toimilla oli kova ikävä nähdä kotiväkeään, hän kiitti isäntäväkeään hyvydestä, jota oli saanut heidän luonaan kokea, ja jätti lämpimät hyvästi. Talonväen vielä kerrottua, että poika saisi mielihyvin palata heidän luokseen, mikäli hän ei löytäisi vanhempiaan, Toimi lähti matkalle kohti Hämeen lääniä.

Joulun jälkeen illan jo pimeessä koputettiin Mattilan pirtin ovelle. Koko perhekunta hämmästytti tuntiensa tulijan. "Toimi!" Voi sitä riemua, joka siitä syntyi. Jokainen tavoitteli tervehtimään tulijaa ensimmäiseksi. Äiti oli ilosta suunniltan: "Miu poikai, miu poikai!" Olihan siinä hänen lempilapsensa palannut, kadonnut lammas oli löytynyt. Nyt meitä oli kuusitoista. Paria päivää myöhemmin löysi Mandin Ilona äitinsä, ja niin sakki kasvoi jälleen yhdellä. Ilona näytteli hienoa kaupunkilaisserkkua, joka halasi tättälään. Heti alusta alkaen alkoi supatus "kaupunkilaisserkun" ja emäntä-Paavon välillä. Näin "serkku" pääsi hyviin väleihin emännän kanssa. Järjestyi heille eri huonekin, mikä olikin hyvä, sillä vaikka pirtti oli iso, oli se ahdas seitsemällettoista hengelle. "Kaupunkilaisserkku" sai nyt istua isäntävään pöytään ja nauttia talon parhaista antimista. Sai elää kuin prinsessa. Siinä hän ei kylläkään mitään valittamista olisi ollut, mutta samalla muitten evakoiden annokset pienenevät pienemistään. Perunoistakin syntyi kilpailua. Kun perunavati ilmestyi pöytäamme, otti kuka vain ensin kerkisi saamaan ja toiset jäivät ilman. Minun ruokittavanaani oli viisi sellaista, jotka eivät itse pystyneet ottamaan. Kaksi vain sai perunan eteensä. Ei ollut helppoa jakaa yhtä perunaa viiteen osaan. Ja vatsa ei anna valehdella. Siksi pyysin saada jäädä omiin ruokiin. Se suotaisiinkin, mutta keittää ei sitten saisi. Ruoka-annokset jäivät kuitenkin niin niukoiksi, etteivät lapset millään saneet vatsaansa täyteen. Itse jäin useimmiten kokonaan syömättä.

Sanoin äidilleni: "Myö ei ruveta täs nälkää näkemää. Mie lähen Kansahuoltoo ilmotammaa." Äiti kohotti sormeaan ja hyssytteli: "Ei pie virkkaa mittää, ettei tuo pahennusta! Ajfaat viel pois meijät. Ni kui myö sit ulkoon ollaa? Akos päässää pois."

(Jatkuu)

"Kaikkii meit on ja kaikkii meit tarvita", sanottii enne Koivistol. Koivistolaiset laivarakentajat oliit olleet jo iät ja ajat kuulusii purjehtijoi, ja saaril ainaskii löyty joka kyläst miehii, kutka osasiit itse rakentaa issoiki seililaivoi, mil sit kyntiit merta aina Enklanni kanalil ast. Tuo taito käi koko kansa pelastukseks toise maailmasova jälkee, ko Suur ja Mahtava naapur vaati Suomee maksamaa sotakorvauksii 300 miljoona kultatollari (= sotakorvaustollari) arvost vuuve 1938 kurssi mukkaa. Yks tärkee alue sotakorvaustuottehist oliit ne yli sata 3-mastokuunarii, mitä

koivistolaisvarteetti Holminki - Pulli Kalle - Mannone - Pöntyne ryhty rakentammaa koivistolais-ta tieto-taitoo hyövyntäe telakoil eri puolil eteläistä Suomee, Ruumal, Turus, Porvoos... Urakka saatii parahiks valmiiks Helsingi kissoi vuon, ko viimene sotakorvausjuna kulki Vainikkala raja-asema läpi syyskuus 1952.

Näijjä perustietoi peräst voijjaaki nyt sit männä siihe miu viimekertasee kysymyksehei. Meil miehilhä karvat tuntuut nouseva arvo arvaamattomaa, ko puhutaa ulkonäöst. Miu vaimovainaa ol näkevinnää miu pääläellai jo nelikymppisen alkavii merkkei tuka harvenemisest. Mie en noita häne puhheitaa nii

vakavast ottant, ja turhaaha se ois oltkii, ko ei oo vielä, neljäkymmänt ajastakaa myöhemmi, miul oikiastaa otsa alkant kasvamaa paljokaa niskaa kohti. Monil miehil alkaa tukka kuiteskii vuosii mittaa harventummaa, ja sithä lopult viisauus työntyy essii, ja mies alkaa muistuttaa enemmä ja enemmä entistä pitkäaikasta resitenttii. Lohutukseks aika moni mies saap leukaperiheen tuuhia parra. Ja jos sattuu viel mies olemaa alumperi tummapuhuva, ni eipä oo kenelkää kommeutee nähe noka koputtamista!

Mut eihä miu kysymyksei koskent kaljupäisii miehii olleskaa. Miehä kysyin, et mite kalju liittyy koivistolaisii laivaraken-

nusseremonioihi? No, itse asjas Koivistol ei niikää puhuttukkaa kaljuist, vaa joluist. Se selviää esmerkiks kuvatekstist sivul 28 Niilo Villase toimittamast ja Koivisto-Seura v 1956 julkasemast kuvajulkasust KOIVISTO muisto mere rannal. Kyseses kuvas nähää laivalyökkäjäiset 1930-luvul. Siin rakenteil oleva laiva al o pyöreet hirret, jolut, mitä pitki laiva saatii helpommi vieritetty maalt merree. Jolu-sana löytyy myöskii Nyky-suome sanakirjast.

Kirkonrangaistus Koiviston kirkossa

Hannu Veijalainen

Suomessakin oli aikanaan muutamia kirkossa tai sen välittömässä läheisyydessä suoritettavia rangaistuksia, esimerkiksi joutuminen kirkon keskelle sijoitettuun häpeäpenkkiin, kirkon oven lähellä olevaan jalkapuu-hun, seisomaan kirkon ovelta tai julkirippiin. Joku joutui jumalanpalveluksen ajaksi istumaan erillään muista papin antaessa saarnastuolista hänelle varoituk-sen.

Ohessa mielenkiintoinen Museoviraston kuva "Kirkonrangaistus Koiviston kirkossa". Tällaisen rangaistuksen kärsivät esimerkiksi aviorikkomuksesta tuomitut. Törkeimmistä rikoksista se suoritettiin rangaistuksen osana ennen karkotusta Siperiaan.

Kuva on Alex Federleyn Mihail Clodt von Jürgensburgin maalauksen mukaan 1890-luvulla tekemästä puupiirroksesta.

Aleksander (Alex) – 1864-1932- oli suomalainen taidemaalari, joka tunnettiin kuitenkin etenkin piirtäjänä. Häntä on sanottu suomalaisen pilakuvataiteen ensimmäiseksi mestariksi. Poliittisissa pilapiirroksissa hän käytti nimimerkkiä AFley, kuvitti osan Välskärin kertomuksista, maalasi akvarelleja ja teki suomalaisaiheisia postikortteja.

Paroni Mihail Clodt von Jürgensburg syntyi Pietarissa 1833 ja kuoli syntymäkaupungissaan 1902. Hän tuli tunnetuksi lähinnä venäläisten maisemien ikuistajana. Taideopintonsa hän suoritti Pietarin Keisarillisessa taideaka-

temiassa 1850 luvulla ja toimi myöhemmin samassa laitoksessa professorina viisitoista vuotta.

Clodt von Jürgensburg oli venäläinen, alun perin baltiansaksalainen vapaaherrallinen aatelissuku. Westfalenilaisen Clodt-suvun balttilaisen haaran kantaisä muutti Tallinnaan vuonna 1515. Suvusta tuli Clodt von Jürgensburg vuonna 1561 saatuaan haltuunsa noin 80 kilometriä Riista itään sijainneen Jürgensburgin linnan. Tukholman ritarihuoneen jäseneksi suku otettiin vuonna 1719. Myöhemmin myös Riian ja Tallinnan

ritarihuoneet merkitsivät suvun rekisteriinsä.

Miksi tämä komean venäläisen aatelissuvun edustaja, Pietarin Keisarillisen taideakatemian professori teki maalauksen Koiviston kirkossa pidetystä julkisesta häpeärangaistuksesta?

Vastaus löytyy hänen kuusi vuotta nuoremman Elisabethisarensa "suomalaistumisesta" tämän avioituessa supisuomalaisen, Tohmajärvellä syntyneen Aleksander Järnefelt'in, tulevan kenraaliluutnantin, Suomen kartoittaja-topografin, kuvernöörin, senaattorin ja suoma-

laisuustaistelijan kanssa.

Taastusti myös Elisabeth'in ja Aleksander'in lapset, kuuluisat Järnefeltin taiteilijaveljekset, kriitikko Kasper, kirjailija Arvid, taidemaalari Eero ja säveltäjä Armas sekä Aino Sibelius lisäsivät Mihail-enonsa kiinnostusta Suomeen.

Lähteet:
Museovirasto
Wikipedia
Teemu Keskisarja

Onnitteluit` ja muistamissii`

ELLI ILONA IITTI on kirjoittanut ylioppilaaksi Kouvolan Yhteislyseosta.

Vanhemmat Anu ja Heikki litti, Isovanhemmat Irma ja Pentti litti ja äijän vanhemmat Lahja (os. Kurki) ja Anton litti Härkälän kylästä.

VENLA LIINA LINNEA SUOKAS on kirjoittanut ylioppilaaksi Lahden Lyseon lukiosta

Isoäiti Raija Suokas os. Rousku Makslahden Römpötistä.

VENLA MIRJAMI RAKKOLA on kirjoittanut ylioppilaaksi Sibelius-lukiosta. Onnittelut!

Suvun juuret Koiviston Eistilän saarelta, Ingertilän kylästä.

Muista ystävääsi ilmoituksella.

ETSINTÄKUULUTUS

Monilla Koivisto-juhilla laivakoristeena käytetty punottu laivakoriste

ON KADONNUT!

Suutarin puutarha ja Koivisto-Seura kaipaavat kaunista koristetta takaisin.

Onko kenelläkään tietoa, missä tämä koivistolainen koriste voisi olla? Ilmoita heti seuran sihteerille, jos sinulla on tietoa asiasta!

Virpi Huhtanen,
p. 0440-501 806

Tääl` tapahtuu

Saarenpään Hilskat ry

Tervetuloa sukuseuran vuosikokoukseen Espoon Olarin kouluun lauantaina 28.7.2018 kyläkokousten jälkeen.

Kaikki sukuseuran jäsenet ovat tervetulleita

Saarenpään Hilskat ry:n hallitus

Villaset

Tervetuloa Villasen sukukokoukseen Koivisto- juhille lauantaina 28.7. kello 13!

Saarenpään-Hyttölän kyläkokous

Olarin koululla lauantaina 28.7.18 alkaen klo 13.30.

Lahden Koivistolaiset

Koivisto juhille Espooseen lähdemme linja-autolla su 29.7.2018 klo 8.00 Marolankadulta -Mäntsälän linja-autoasema -Espoo Paluu juhlien jälkeen. Matkan hinta 20e.

Sitovat ilmottautumiset 22.7. mennessä

Jorma Simola puh.040-5649 341.

Matka toteutuu jos lähtijöitä on tarpeeksi.

Tervetuloa herkuttelemaan Museon Särätuvalle!

Matka Lemille la 25.8 Lähtö klo 10 Lahdesta Marolankadulta-Villähde (grillikioskin pysäkki)-Lemi.

Kattaus klo 13.00. Paluu aterioinnin jälkeen. Matkan hinta 50e.

Sitovat ilmottautumiset 26.7 mennessä

Ulla Saarnio puh.040-1574717 tai sähköpostilla

ulla.saarnio (at) phnet.fi. Matka toteutuu jos lähtijöitä tarpeeksi.

Tervetuloa mukaan myöskin Mäntsälän koivistolaiset!

Koiviston Mäkeläisten sukuseura

Sukuseuran sääntömääräinen vuosikokous pidetään Koivisto-juhlan yhteydessä Espoossa lauantaina, 28 päivä heinäkuuta päivä heinäkuuta alkaen klo 13. Tervetuloa

Penttilän kyläkokous

Penttilän kyläkokous pidetään Koivisto-juhlan yhteydessä Espoossa lauantaina, 28 päivä heinäkuuta alkaen klo 14.30. Tervetuloa!

Risto Mäkeläinen, puheenjohtaja

Turun ja ympäristön Koivistolaiset

23 h Silja Baltic Princess-risteily 24.-25.9.2018

Lähtö maanantai 24.9.2018 klo 20:15 Turku

Paluu tiistai 25.9.2018 klo 19:15 Turku

2 hengen A hytti 48€/hlö, 65€/ 1hh

- Buffet lounas ruokajuomineen ti. klo 14:00

- Kahvi ja pulla kahviossa

- Omaa ohjelmaa kokoustilassa, ti. klo 11-13

Arpajaisvoitot ovat tervetulleita

Ilmoitt. viim. 6.9. nimi+synt.aika (pp.kk.vv) +clubnro.

seijam.jaakkola@saunalahti.fi - 046-843 4466 /Jorma

0400-834 723. Maksut tilille: J. Kallonen FI38 5319

0420 0292 20 (viite: oma nimi).

Tervetuloa kaikki koivistolaiset ystävineen viihtymään kanssamme!

Varauslista Koivisto-juhilla pidettävistä kokouksista sivulla 4

Vatnuorin kyläyhdistys ry:n

Vuosikokous 2018 pidetään lauantaina 28.7.2018 Olarin koululla Espoossa Koivisto-juhlien yhteydessä alkaen klo 15.15. Kokouksella selviää juhlapaikalla. Työlistalla sääntöjen määräämät asiat.

Tervetuloa!

Yhdistyksen hallitus

Humaljoen Kyläkokous

Koivisto-juhlien yhteydessä sunnuntaina 29.7. klo 12:30 - 14.

Käsitellään sääntömääräiset asiat ja jutustellaan.

Mukaan voi ottaa muistitikulla katsottavaksi matkakuvia, vanhoja kuvia ym.

Johtokunta

Rouskun suku

Rouskun suvun sukukokous pidetään Koivisto-juhlien yhteydessä sunnuntaina 29.7.2018 klo 12.00

Tervetuloa!

Porvoon seudun Koivistolaiset Ry.

Linja-autokuljetus, meno – paluu, järjestetään Koivisto - juhille Olarin kouluun Espooseen sekä la 28.07. että su 29.07.2018!

Hinta- ja aikataulutiedustelut Marja-Leena Montoselle, puh. 040 – 5005026 tai 019 – 668811.

Kiiskiläläiset

Kiiskiläiset kahvittelevat 28.7.2018 Koivisto-juhlien yhteydessä Espoossa klo 13.00-15.00.

Tervetuloa Kiiskiläläinen

Koivistolaisten kesäretki Sauvoon ja Karunaan torstaina 2.8.2018

Kokoontuminen klo 15.15 Sauvon kirkolla (Sauvontie 50, 21570).

Jatkamme Karunaan, tutustumme kesänäyttelyyn

Rantolan vanhassa meijerissä (Karunantie 1214, 21590).

Kahvit Rantolan puodissa. Klo 18.00 jatkamme Karunan kirkolle

(Karunan kirkkotie 73, 21590), Kirkko sijaitsee upealla paikalla

kalliolla meren rannalla ja on arkkitehti Stenbäckin suunnittelema,

kuten Koiviston kirkkokin. Kukkien lasku. Kello 19.00 iltakirkko.

Tervetuloa kaikki koivistolaiset ja ystävät kauniisiin Sauvon ja Karunan maisemiin. Retki on omakustanteinen ja toteutuu omin kydein.

Lisätietoja

Seija Jaakkola,

046 8434466 tai

seija@saunalahti.fi

Turun ja ympäristön koivistolaiset

